

مهلا محمدزاده، مدیر جوانی جمعیت شهرداری تهران

هم افزایی با شهرداری برای جوانی جمعیت

ستاد جمعیت شهرداری تهران در راستای وظایف قانونی که برای شهرداری‌ها در قانون جوانی جمعیت پیش‌بینی شده است، سال گذشته در اداره کل سلامت شهرداری تهران شکل گرفت. دلیل استقرار دبیرخانه جوانی جمعیت در این اداره کل، پوشش موضوعات مرتبط با خانواده، فرزند و تربیت آن و نیز ازدواج در مجموعه ساختار اداره کل سلامت بود و از این رو، با تصمیم و حکم شهردار تهران دبیرخانه جوانی جمعیت به عنوان تکمیل کننده زنجیره مأموریت‌های اداره سلامت به این اداره کل واگذار شد.

سال گذشته برای نخستین بار در حوزه فرهنگ‌سازی موضوع جوانی جمعیت و ترویج و تشویق به فرزندآوری، نشست‌های مختلفی با متخصصان برگزار و محتواهای مناسب اجتماعی - فرهنگی - رسانه‌ای استخراج و در سطح شهر تهران اکران شد. علاوه بر این، در مناطق ۲۲ گانه تکلیف شد که همه برنامه‌های اداره سلامت باید دارای پیوست فرزند، تکریم مادر و فرزندآوری و موضوعات و مباحث مرتبط با آن باشد و هیچ برنامه‌ای بدون محتوا و پیوست رسانه‌ای در این بخش اجرا نشود.

تلاش کردیم همه اداراتی که کار فرهنگی در شهر انجام می‌دهند پیوست جمعیت و تکریم فرزندی و مادری و موضوعات جوانی جمعیت را اجرا کنند. علاوه بر این تکالیف دیگری مانند ارائه تخفیفات شهری است که در دستور کار است و براساس قانون به مادران دارای ۳ فرزند به بالا تعلق می‌گیرد. در بخش کارکنان شهرداری تهران در ذیل بسته خرسندساز که در اختیار همه پرسنل شهرداری تهران قرار دارد، بسته نوبهار را تعریف کردیم و برای کارکنانی که به تازگی دارای فرزند شده‌اند هدیه و بسته‌ای در نظر گرفته شد تا با استفاده از آن بتوانند نیازمندی‌های خود و فرزند نورسیده را تأمین کنند.

سعی کردیم با برقراری ارتباط با ستاد ملی جمعیت از ظرفیت این ستاد برای راه‌اندازی قرارگاه جوانی جمعیت استفاده کنیم و در این راستا با همکاری بین بخشی با سازمان صدا و سیما، وزارت ارشاد، وزارت بهداشت، بنیاد ۱۵ خرداد و دیگر مجموعه‌های مرتبط با موضوع جوانی جمعیت هم‌افزایی در حوزه جمعیت ایجاد و در صدد تعریف بسته‌های حمایتی برای مادران دارای ۳ فرزند و بیشتر هستیم. این تعاملات می‌تواند همه دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها را ذیل ستاد ملی جمعیت با یکدیگر هم‌افزا کند تا این قانون به نحو درست و منطقی اجرا شود.

تأثیر کانون‌های سالمندی در حال خوب سالمندی

غلامحسین ادب می‌گوید: کانون‌های سالمندی کمک کرده‌اند سالمندانی که به هر دلیل دچار تنهایی، انزوا و افسردگی ناشی از آن و نیز تغییر نقش اجتماعی، احساس سرخوردگی اجتماعی شده‌اند با حضور در گروه‌های اجتماعی و ارائه توانمندی‌ها و دستاوردهای خود به دیگران احساس خوشایند مفید بود را داشته باشند. احساسی که منجر به بهبود وضعیت سلامت روانی افراد و کاهش مشکلات جسمی آنان می‌شود. مزیتی که کانون‌های اجتماع محور را در این حوزه از دیگر مراکز مشابه متمایز می‌کند آن است که سهم سالمندان برای بهبود سلامت روانی آن بیش از هر فرد دیگری است. مشارکت دادن افراد در برنامه‌های مرتبط با خود از جمله طرح گنجینه‌های شهر که از آن به عنوان طرح استعدادیابی سالمندان تهران یاد می‌شود یا برگزاری رویداد دوشنبه‌های سالمندی، یادایم و رقابت‌های نشاط سالمندی از جمله رویدادهایی که اجرا شده است.

معاون سلامت روان و اجتماعی بر اهمیت آموزش برای حفظ سلامت تأکید می‌کند

افزایش سهم سازمان‌ها در ارتقای سلامت روان

حساس‌سازی جامعه در موضوع سلامت از مهم‌ترین اقداماتی است که اداره کل سلامت در ۳ سال اخیر انجام آن را در دستور کار خود قرار داده است. این اداره در رویکردی جدید، نقش مولفه‌های روانی و اجتماعی در ارتقای سلامت را مورد توجه قرار داده است چراکه بخش قابل توجهی از مولفه‌های تعیین کننده سطح سلامت شهروندان مرتبط با موضوعات و اختلالات پزشکی نیست بلکه ریشه در موضوعات فرهنگی و اجتماعی دارد. برای بررسی عملکرد اداره کل سلامت شهرداری تهران در این حوزه با «غلامحسین ادب» معاون سلامت روان و اجتماعی به گفت‌وگو نشستیم.

بخش مهمی از پیش نیازهای سلامت در جامعه مربوط به آگاهی، نوع نگرش و باورهای افراد درباره موضوع سلامت و سطح انتظاری است افراد که از خودشان به عنوان کنشگر و کسی که می‌تواند تأثیر بر سلامت فرد داشته باشد دارند. غلامحسین ادب بر این باور است آنچه در ادبیات علمی به آن منبع کنترل سلامت گفته می‌شود به خود افراد بستگی دارد: «اینکه افراد بدانند چقدر در ایجاد سلامتی و داشتن سلامت خود و حتی دیگران سهم دارند اهمیت دارد. بسیاری از افراد نمی‌دانند تصمیماتی که می‌گیرند سبب می‌شود سلامتی آنان دستخوش تحولات مثبت یا منفی شود. اما چه کسی باید این آگاهی را به شهروندان بدهد؟» او ادامه می‌دهد: «مهم‌ترین مولفه تعیین سلامت حوزه سبک زندگی است که شامل ریزموضوعاتی مانند داشتن زندگی فعال، استفاده نکردن از دخانیات و الکل، تغذیه

مناسب و مواردی مانند آن است. علاوه بر آن مهارت‌های شناختی و روانشناختی مانند توانایی مقابله با استرس، خشم و مهارت‌های زندگی به داشتن حال خوب کمک می‌کند. شعار حال خوب زندگی که اکنون اداره کل سلامت شهرداری آن را دنبال می‌کند در راستای آموزش همین مولفه‌های سلامت محور به افراد و افزایش سهم شهروند در حفظ سلامتی فرد است.»

ظرفیت‌های غیربخشی حوزه سلامت

معاون سلامت روان و اجتماعی اداره کل سلامت با اشاره به اینکه برای تحقق چنین هدفی، شهرداری حوزه عمل خود را در ۳ محور اصلی شامل استفاده از ظرفیت‌های بین بخشی در حفظ سلامت خود تعریف کرده است، توضیح بیشتری می‌دهد: «مدیریت شهری در دوره جدید خود

تلاش کرده است از ظرفیت‌های بین بخشی موجود در حوزه سلامت از جمله نهادهای ارگان‌های دیگر مانند وزارت بهداشت، سازمان بهزیستی، تشکل‌ها، مجموعه‌هایی که می‌توانند به حفظ سلامت مردم کمک کنند بهره‌برداری کند.»

تصمیم‌سازی برای حفظ سلامت

غلامحسین ادب می‌افزاید: «فعال کردن کانون‌های اجتماع محور، تشکل‌های مردمی و سمن‌ها در دستور کار اداره کل سلامت در سال‌های اخیر قرار گرفته است. در این مرحله تلاش کردیم مشارکت مردم را در قالب این تشکل‌ها با برنامه‌های کلان حوزه سلامت در شهر افزایش دهیم و سعی کردیم در این حوزه از ظرفیت‌های درون و برون سازمانی که در گذشته از آن غفلت شده بود استفاده کنیم تا اثرپذیری برنامه‌ها بیشتر شود.» این مسئول در اداره سلامت، با اشاره به آگاهی بخشی به مردم با این هدف که شهروندان درباره موضوعات مرتبط با سلامت آگاهی داشته باشند و با کسب مهارت‌های زندگی و ارتقای سواد سلامت خود بتوانند تصمیمات درستی در حوزه سلامت‌شان بگیرند می‌گوید: «در چنین رویکردی به دنبال تربیت نسلی هستیم که دانش و مهارت سلامت زیستن را پیدا کنند.» او ادامه می‌دهد: «مردم باید بدانند، بتوانند و بخواهند در بهبود سلامت خود و خانواده مشارکت کنند. این هدف جز با ارتقای سواد سلامت محقق نمی‌شود. اداره کل سلامت به این موضوعات توجه خاصی داشته است و برخی مأموریت‌ها و وظایف خود را در این حوزه تعریف و دنبال کرده است. از جمله این مأموریت‌ها می‌توان به مقوله سلامت خانواده که رکن مهم آن یعنی مادر به عنوان تأثیرگذارترین فرد در خانواده اشاره کرد.»

خارج کردن سالمندان از انزوا

توجه به موضوع «مادر» به عنوان رکن اساسی در آموزش و تربیت نسل جدید یکی از مأموریت‌هایی است که از سوی اداره سلامت دنبال می‌شود. در سال‌های اخیر مادران در خانواده به عنوان جامعه هدف آموزش سلامت با رویکرد ارتقای سواد سلامت انتخاب شده‌اند. تلاش بر این است که در قالب برنامه‌های آموزشی برای این قشر از ظرفیت خانه‌های سلامت و کانون‌های مادرانه برای ارائه آموزش به مادران و توانمند کردن آنان استفاده شود. در این فعالیت‌ها بخشی مرتبط با گروه‌های خاص و افرادی که لازم است به آنان توجه ویژه شود نیز وجود دارد. افراد دارای معلولیت و سالمندان از جمله این گروه‌ها هستند. در معاونت سلامت روان و اجتماعی در حوزه سالمندی کانون‌های سالمندی یا جهان دیدگان با هدف خارج کردن سالمندان از انزوا و تنهایی و نیز احیای نقش اجتماعی آنان فعالیت دارند و مأموریت‌های خود را دنبال می‌کنند.

